Lietas arhīva Nr. CA-1798-19/7
ECLI:LV:RAT:2019:0628.C68420818.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 28.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ilze Ramane,

tiesnese Dzintra Zvaigznekalna-Žagare,

tiesnesis Juris Freimanis,

ar tiesas sēžu sekretāri Lieni Alksni,

piedaloties prasītājai /pers.A/, prasītājas /pers.A/ juridiskās palīdzības sniedzējai zvērinātai advokātei Gintai Bergai, atbildētājam /pers.B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers.A/ prasībā pret /pers.B/par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu sakarā ar /pers.B/apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 8.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 31.augustā /pers.A/ cēla Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā prasību pret /pers.B/par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu meitas /pers. C/uzturam.

Prasībā norādīts, ka 2005.gada 19.augustā pusēm dzimusi meita /pers.C/, kas ikdienā dzīvo pie prasītājas. Kopumā izdevumi meitas vajadzību apmierināšanai ik mēnesi sastāda 863,77 *euro*. Lūgts piedzīt no atbildētāja meitas uztura ik mēnesi 430 *euro*, sākot no prasības celšanas dienas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177. un 179.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 8.februāra spriedumu /pers.A/ prasība pret /pers.B/par piedzenamā uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu apmierināta daļēji, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus meitas /pers.C/uzturam 200 *euro* mēnesī, sākot no 2018.gada 31.augusta līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa atzinusi par nepamatotu prasītājas norādīto uzturlīdzekļu apmēru 430 *euro* (no abiem tas būtu 860 *euro*) mēnesī, jo norādītā prasības summa liecina par vēlamo uzturlīdzekļu apmēru, nevis reāli nepieciešamo.

Izvērtējot piedzenamās uzturlīdzekļu summas apmēru, tiesa ņēmusi vērā, ka par vispārzināmu atzīstams, ka bērna uzturēšanai ir nepieciešami izdevumi pārtikai, apģērbam, apaviem, mājoklim, ārstniecībai, higiēnas precēm, kā arī izdevumi attīstībai un atpūtai. Tāpat tiesa norādījusi, ka nav arī pamata ierobežot uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši tikai visnepieciešamākajām bērna vajadzībām, bet ir jāņem vērā arī bērna tiesības uz atbilstošu attīstību. Novērtējot prasības pieteikumā norādīto uzturlīdzekļu aprēķinu, ievērojot bērna vajadzības, nevis vecāku vajadzības, tiesa atzinusi par pamatotu palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas uzturam 200 *euro* ik mēnesi.

Tiesa atzinusi, ka nav pamata noteikt nekavējošu sprieduma izpildi, jo prasītāja nav vēl nodevusi piespiedu izpildei Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 19.janvāra spriedumu, lai gan šāda iespēja prasītājai nav liegta.

[3] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 8.februāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza /pers.B/.

Sūdzībā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka atbildētājam nav reālu ienākumu, no kuriem piedzīt uzturlīdzekļus un tiesas izdevumus, kā arī pašas prasītājas ienākumus.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, nav ņemts vērā vispārzināms fakts, ka psihologa darbam nav vakances. Atbildētāja publikācijas sociālajos tīklos ir tikai pašreklāma, lai radītu iespēju iegūt darbu. Tāpat nav ņemts vērā, ka atbildētāja apmācības apmaksā viņa vecāki, vai dalības maksu atbildētājs atstrādā piepalīdzot semināru veidošanā. Nav arī ņemts vērā, ka šķirot laulību prasītāja ar atbildētāju vienojusies, ka nepiedzīs uzturlīdzekļus.

Paskaidrojumus par prasību nav sniedzis, jo nebija informēts par prasību.

Lūgts noteikts uzturlīdzekļus atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par minimāliem uzturlīdzekļiem 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēnešalgas, tas ir, 129 *euro* mēnesī.

[4] Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājs prasību neatzina, uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem argumentiem.

Prasītāja uzturēja prasību, apelācijas sūdzību neatzina par pamatotu.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot tos saistībā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji, bet atbildētāja apelācijas sūdzība noraidāma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

[6.1] Iesniedzot apelācijas sūdzību atbildētājs pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējis prasības apmierinātajā daļā, lūdzot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru noteikt ne vairāk kā Ministru kabineta no teikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru 129 *euro*. Tādējādi pirmās instances spriedums pārsūdzēts par uzturlīdzekļu apmēru, kas pārsniedz 129 *euro*. Ievērojot norādīto atzīstams, ka apelācijas instances tiesas izskatīšanas priekšmets ir prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, kas pārsniedz 129 *euro*, t.i., par ikmēneša uzturlīdzekļiem 71 *euro* apmērā.

Spriedums prasības noraidītajā daļā nav pārsūdzēts.

[6.2] Lietā nav strīda, ka prasītāja un atbildētājs ir nepilngadīgās /pers.C/vecāki, pusēm nav izbeigta vecāku kopīga aizgādība, bērns dzīvo kopā ar prasītāju, kas realizē meitas ikdienas aprūpi. Atbildētājs meitas ikdienas aprūpē nepiedalās. Lietā nav strīda, ka prasītāja pilnībā nodrošina visu bērna ikdienas dzīvei nepieciešamo – pajumti, uzturu, izglītību, veselības aprūpi, garīgo un fizisko attīstību, tādējādi aktīvi pildot vecāka pienākumus. Civillietu tiesas kolēģijas izpratnē minētais aspekts ņemams vērā, lemjot par bērniem nosakāmo uzturlīdzekļu apmēru.

Pārsūdzot pirmās instances spriedumu prasītājs nav apstrīdējis tiesas noteikto bērna primāro vajadzību apmierināšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru, apelācijas instances tiesas sēdē norādot, ka neatzīst piedzīto uzturlīdzekļu apmēru, bet varētu censties maksāt uzturlīdzekļus minimālā apmērā – ne vairāk kā 129 *euro* mēnesī.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir tiesības un pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Savukārt Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Turklāt pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar atbildētāju.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna intereses ir prioritāras. Savukārt saskaņā ar likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. No minēto tiesību normu satura izriet, ka vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts un beznosacījumu, bērna intereses ir prioritāras, abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savam bērnam pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi un mājokli, kā arī attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējas. Tādējādi izšķirot strīdu, uzmanība pirmkārt jāvelta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses.

No norādītā normatīvā regulējuma un starptautiskiem tiesību aktiem (*sk. 1959.gada 20.novembra Bērnu tiesību deklarācijas 2. un 6.principu, 1989.gada 20.novembra konvencijas „Par bērna tiesībām" 3.pantu*)nepārprotami secināms, ka tiesām visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, uzmanība, pirmkārt, jāvelta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses, t.i., jāveicina labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības, cieņas un materiālās nodrošinātības gaisotnē. Jebkurā gadījumā bērna intereses prevalē pār vecāku interesēm.

[7.1] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku spējām un mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. No 2018.gada 1.janvāra valstī noteiktā minimālās mēneša darba alga ir 430 *euro*.

Tādējādi atbilstoši pušu bērna vecumam no 2018.gada 1.janvāra valstī noteiktais minimālo uzturlīdzekļu apmērs, kuru vecākiem ir pienākums nodrošināt bērnam neatkarīgi no sava mantiskā stāvokļa, ir 129 *euro* mēnesī.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāja pienākums uzturēt savu bērnu vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā ir absolūts, līdz ar to nav atkarīgs no viņa materiālā stāvokļa, t.i. pat gadījumā, ja šī persona ir maznodrošināta vai tās darba spējas invaliditātes vai citu objektīvu apstākļu dēļ ir ierobežotas. Tomēr ņemot vērā starp pusēm esošo strīdu par uzturlīdzekļu apmēru bērna uzturam, tiesas kolēģija uzskata, ka būtiski ir noskaidrot, vai atbildētāja mantiskais stāvoklis ir atbilstošs, lai nodrošinātu uzturlīdzekļu maksāšanu tādā apmērā, kā to noteikusi pirmās instances tiesa.

[7.2] Pirmās instances tiesas spriedumā atzīts, ka prasītājas norādītā prasības summa 430 *euro* mēnesī liecina par vēlamo uzturlīdzekļu apmēru, nevis reāli nepieciešamo. Aprēķinā iekļautās izdevumu pozīcijas – pārtika, apģērbs, apavi, mājoklis, ārstniecība, higiēnas preces, izdevumi attīstībai un atpūtai, tiesa atzinusi par nepieciešamām. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tas ir vispārzināms fakts un papildus pierādīšanu neprasa.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija spriedumā lietā SKC-863, tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus (*sk. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.–336.lpp.*).

Civillietu kolēģijai nav pamata apšaubīt, ka prasītāja bērna vajadzībām tērē ievērojami lielākus līdzekļus nekā bērna minimālo iztikas vajadzību nodrošināšanai. To apstiprina arī prasītājas paskaidrojumiem par apelācijas sūdzību pievienotie maksājuma dokumenti par bērna psihologa apmeklējumiem, dalību nometnēs, treniņiem, kas savukārt liecina par to, ka bērnam ir nepieciešama īpaša aprūpe, kuras nodrošināšanā jāiesaistās ne tikai prasītājai, bet arī atbildētājam.

[7.3] Vērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras ziņas apliecina, ka atbildētājam laikā no 2018.gada marta līdz 2018.gada septembrim nav reģistrētas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas. Līdz ar to secināms, ka par atbildētāju ilgstoši netiek maksātas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtās ziņas apliecina tikai un vienīgi faktu, ka par atbildētāju, nav veiktas sociālās iemaksas, bet tās neapliecina atbildētāja materiālo stāvokli. Fakts, ka par kādu personu netiek veiktas sociālās iemaksas, pats par sevi nekādā veidā neapliecina personas slikto materiālo stāvokli, jo arī pietiekami labi nodrošināta persona var atļauties nestrādāt, kā rezultātā par to netiek veiktas sociālās iemaksas.

Lietā nav strīda, ka atbilstoši Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras ziņām prasītājas ienākumi ievērojami pārsniedz atbildētāja ienākumus, jo par atbildētāju netiek veiktas sociālās iemaksas. Tomēr fakts, ka atbildētājam nav regulāru ienākumu no darba algas nav pamats viņa atbrīvošanai no bērna aprūpes atbilstoši viņa spējām.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājs paskaidroja, ka patreiz dzīvo pie savas draudzenes, jo viņa trīs istabu dzīvoklis nav apdzīvojams tajā nepieciešamo remontdarbu dēļ. Kopš uzsāktās tiesvedības ir bijis uz trīs darba intervijām, bet pirms tam nav meklējis darbu, jo līdz finanšu krīzei Latvijā strādājis kā firmas īpašnieks. Tiesu izpildītājs turpina piedzīt firmas nesegtās saistības. Mēģinājis strādāt kā taksists, bet tā kā sajutis veselības pasliktināšanos, saprata, ka tāds darbs viņam nav piemērots. Atzina, ka invaliditāte un darbspēju zudums vai ierobežojums nav noteikts. Norādīja, ka tā kā viņam nav maģistra grāda, nevar strādāt par psihologu. Apliecināja, ka piedalās dažādos ar psiholoģiju saistītos pasākumos, tomēr noliedza, ka par to saņemtu atlīdzību. Paskaidroja, ka viņu uztur vecāki, tajā skaitā apmaksā apmācības. Uzskata, ka viņa mantiskais stāvoklis nepieļauj dot bērnam uzturu lielākā apmērā kā valstī noteiktais minimums, jo pašam nepietiek līdzekļu par zobārsta (protezēšanas) pakalpojumiem.

Tādējādi izšķirot pušu strīdu Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu judikatūrā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 2.februāra spriedums lietā Nr. SKC – 1277/2016*) nostiprināto viedokli, ka atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai vecāku pienākums sniegt bērnam uzturlīdzekļus tiek saistīts ne tikai ar viņu mantisko stāvokli, bet arī ar viņu spējām. Proti, jāvērtē vecāka faktiskā iespēja nopelnīt jeb darbaspējas, kas ietver sevī konkrētās personas vecumu, izglītību, darba pieredzi, veselības stāvokli un citus personību raksturojošus faktus (*sk. Tiesu prakses apkopojums strīdu izskatīšanā par aizgādības (kopīgas, atsevišķas, ikdienas) un saskarsmes tiesībām un uzturlīdzekļiem bērnam, Augstākā tiesa, 2012.gads*). Līdz ar to ienākumiem nav vienīgais kritērijs piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai.

[7.4] Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, kas dotu pamatu atzīt, ka nav veselīgs vīrietis, darba spējīgā vecumā, kas spēj veikt algotu darbu, lai apgādātu savu bērnu. Atbildētājs nav apstrīdējis, ka viņam ir augstākā izglītība un viņš regulāri papildina savas zināšanas psiholoģijā. Atbildētāja ieraksti un publikācijas sociālos tīklos liecina par aktīvu darbību savā profesijā. Turklāt lietā nodibināts, ka atbildētājam ir brīvs laiks, jo arī bērna uzraudzīšanā viņš nepiedalās. Atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai prasītājai šie fakti nav jāpierāda, jo atbildētājs tos nav apstrīdējis.

Kā norādījis pats atbildētājs apelācijas sūdzībā, naudas trūkums netraucē viņam veltīt laiku profesionālas apmācības semināriem un strādāt brīvprātīgo darbu mācību semināra veidošanā. Turklāt apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja norādītais, ka kopš 2018.gada septembra ir bijis tikai uz trim darba intervijām, neliecina par atbildētāja apņemšanos gūt ienākumus no algota darba, uzlabojot savu deklarēto finansiālo stāvokli, kas cita starpā rada šaubas, vai atbildētājs sniedzis patiesu informāciju par saviem ieņēmumiem.

Pie šādiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, lai gan no publiskiem reģistriem un institūcijām nav iegūta informācija par oficiālajiem atbildētāja ienākumiem un mantisko stāvokli, atbildētāja dzīvesveids liecina par to, ka viņam ir ienākumu avoti, kas pilnībā nodrošina iztikas vajadzības, kā arī tālākizglītību un citas vajadzības un intereses.

Tādējādi atbildētājam uzsākot strādāt jebkuru darbu, pat par minimālo algu, pastāvēs iespēja palielināt savus ienākumus pietiekamā apmērā, lai spētu nodrošināt uzturlīdzekļus bērnam 200 *euro*, kuram šie līdzekļi ir nepieciešami pilnvērtīgai attīstībai, lai nākotnē varētu veiksmīgi funkcionēt un

iekļauties sociālajā vidē.

Augstākas tiesas Senāta 2012.gada 28.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-1068 9.4.punktā norādīts, ka Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais slieksnis piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja vai invaliditāte, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija secina, ka ne tikai atbildētāja mantiskais stāvoklis, bet arī dzīvesveids pierāda, ka viņš spēj nodrošināt savu bērnu ar uzturu lielākā apmērā nekā to lūdzis noteikt tiesai.

Pamatojoties uz iepriekš norādīto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētājs ir spējīgs gūt ienākumus un maksāt uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas uzturam 200 *euro* mēnesī.

[8] Attiecībā uz apelācijas sūdzības argumentu, ka tiesa nav ņēmusi vērā pie laulības šķiršanas noslēgto pušu vienošanos par to, ka prasītāja nepieprasīs līdzekļus bērna uzturam, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka uzturlīdzekļu piedziņas prasība ir celta bērna interesēs. Savukārt nekādas vecāku savstarpējās vienošanās, kas ir pretrunā ar bērna interesēm, nevar tikt ņemtas vērā, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ja atbildētājs to nevēlas sniegt labprātīgi.

Civillietu tiesas kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, ka likumdevējs, pretēji atbildētāja viedoklim, nav paredzējis vecākiem tiesību atbrīvoties no pienākuma uzturēt savu bērnu.

[9] Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentu, ka atbildētājs nav bijis informēts par celto prasību un par pirmās instances tiesas sēdi uzzinājis tikai dažas dienas pirms tās, saņemot no prasītājas īsziņu, tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētājam likumā noteiktā kārtībā uz deklarētās dzīvesvietas adresi ir bijis nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un tiesas pavēste. Apstāklis, ka atbildētājs nav saņēmis tiesas sūtīto korespondenci, nav pamats uzskatīt, ka atbildētājam ir bijušas ierobežotas kādas viņa civilprocesuālās tiesības.

[10] Apelācijas sūdzībā atbildētājs izteicis iebildumus pret pirmās instances tiesas noteikto atlīdzināmo izdevumu apmēru advokāta juridiskās palīdzības apmaksai.

[10.1] Šajā daļā Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nepamatoti nav ņēmusi vērā Civilprocesa likuma 44.panta ceturtajā daļā noteikto ierobežojumu atlīdzināmo izdevumu apmēru advokāta palīdzības samaksai.

Tādējādi, tā kā lieta pēc būtības izskatīta apelācijas instancē, ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināmais apmērs tiek noteikts šajā spriedumā.

[10.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji.

Tā kā celtā prasība apmierināta daļēji prasītājas izdevumi advokāta palīdzības samaksai piedzenami no atbildētāja atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunkta noteikumiem, kas nosaka, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, ir izdevumi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Prasība apmierināta daļēji, palielinot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru par 71 *euro* ik mēnesi. Tādējādi atbilstoši apmierinātās prasības summai, maksimālie *atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai, ievērojot Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta prasības,* ir 255,60 *euro* (30% no (71 *euro* x 12 = 852 *euro*) = 255,60 *euro*).

Prasītājas pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā taisītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai apstiprina zvērinātas advokātes Gintas Bergas 2019.gada 8.janvāra u n 2019.gada 28.maija rēķini un maksājuma dokumenti par rēķinu apmaksu, kopā 460 *euro*, pārsniedzot maksimālo atlīdzināmo izdevumu summu. Tādējādi prasītājas *izdevumi advokāta palīdzības samaksai piedzenami no atbildētāja prasītājas labā 255,60 euro apmērā, atzīstot tos par samērojamiem ar prasītājas izdevumiem lietas vešanā,* ievērojot taisnīguma principu, ņemot vērā atbildētāja attieksmi pret uzturlīdzekļu samaksas pienākumu.

[11] Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa nosaka, ja tiesa atzīst, ka zemākas instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju atzīst, ka pārējos aspektos Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir pareiza un pilnībā pietiekama, līdz ar to tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai. Apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti nevar būt par pamatu citādu secinājumu izdarīšanai un mazāka uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

[12.1] Tā kā prasītāja par uzturlīdzekļu piedziņas prasījumu no tiesas izdevumu samaksas ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Izskatāmajā strīdā uzturlīdzekļu apmērs palielināts par 71 *euro*. Tādējādi maksājumu kopsumma bērna uzturam par vienu gadu konkrētajā

lietā ir 852 *euro* (71 *euro* x 12 mēneši = 852 *euro*). Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 127,80 *euro* (15 % no 852 *euro*= 127,80 *euro*).

[12.2] Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu pirmās instances tiesā radušies 2,12 *euro*. Tādējādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,12 *euro*.

[13] Civilprocesa likuma 204.[1] pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tādejādi, Civillietu tiesas kolēģija nosaka atbildētājam 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430.pantu, 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Palielināt ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 19.janvāra spriedumu noteikto uzturlīdzekļu apmēru no 64,03 *euro* (Ls 45) līdz 200 *euro*.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers.A/, personas kods /personas kods/, līdzekļus meitas /pers.C/, personas kods /personas kods/, uzturam 200 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā ik mēnesi sākot no 2018.gada 31.augusta, līdz /pers.C/pilngadības sasniegšanai.

Samaksa veicama /pers.A/ AS "Swedbank" kontā /konta numurs/.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers.A/, personas kods /personas kods/, izdevumus advokāta samaksai 255,60 *euro*.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 127,80 *euro*.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,12 *euro*.

Noteikt /pers.B/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva, kas piedzīta valsts ienākumos iemaksājama bankas kontā: saņēmējs: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV55 TREL 1060 1909 1120 0; iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr.C68389618, kā arī dati lietas identificēšanai.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami bankas kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51 TREL 2190 4580 1900 0; iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C68389618, kā arī dati lietas identificēšanai.

Izskaidrot, ka pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa notecējuma valsts labā piedzīto tiesas izdevumu samaksu apstiprinoši dokumenti nekavējoties jāiesniedz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā, pretējā gadījumā spriedums šajā daļā tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesneši (personiskais paraksts) Ilze Ramane

(personiskais paraksts) Dzintra Zvaigznekalna-Žagare

(personiskais paraksts) Juris Freimanis